

แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

The Guidelines of Using Quality Cycle for Academic Affairs Administration of School under Primary Educational Service Area Office in Sakon Nakhon Province

วรวิทย์ แสนโสภา¹ ดร.ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์²

Woravitail Sansopa¹ Dr. Praporntip Kunagornpitak²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) หาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ และ 2) ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร การวิจัยดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 หาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแบบจับประเด็น และระยะที่ 2 ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีทั้งหมด 21 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จำนวน 7 แนวทาง 3) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 4 แนวทาง และ 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 5 แนวทาง
2. ผลการประเมินแนวทางในการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครบถ้วนอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ วงจรคุณภาพ

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹Master of Education Program in Educational Administration, Udonthani Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²Course Teacher in Master of Education Program in Educational Administration, Udonthani Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: วรวิทย์ แสนโสภา, Woravit195@gmail.com

รับเมื่อ 26 สิงหาคม 2567 แก้ไข 2 ตุลาคม 2567 ตอรับ 4 ตุลาคม 2567

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to look for ways to use the quality cycle for academic affairs administration, 2) to evaluate academic affairs administration by using the quality cycle. For the Primary schools under Primary Educational Service Area Office in Sakon Nakhon Province. The research was divided into two stages. In the first stage, the academic affairs administration method was determined by using the quality cycle of educational institutions. The sample consisted of 9 experts. The tools used were a semi – structured interview, and subject content analysis to analyze the data. In the second stage, the academic affairs administration method of quality cycle evaluation of educational institutions was used, Five informants were chosen. The tool used was an evaluation form. The data were analyzed using mean and standard deviation.

Results showed that:

1. The academic affairs administration of schools under Primary Education Service Area Office in Sakon Nakhon Province consisted of 21 guidelines. including 1) 5 guidelines for school curriculum development, 2) 7 guidelines for media, innovation, and technology development, 3) Learning process development 4 guidelines, 4) measurement, evaluation, and credit transfer 5 guidelines.
2. Guidelines for academic affairs administration using quality cycles in schools under Primary Education Service Area Office in Sakon Nakhon Province: The benefits, feasibility, applicability, and accuracy were at the highest level.

Keywords: Academic Affairs Administration, Quality Cycle

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต จำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาให้เกิดขึ้นตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเป้าหมายให้คนไทยได้รับการพัฒนาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี เก่งและมีความสุข สนใจใฝ่รู้ รักการทำงานและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาและให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน พัฒนาค้นหาทุกคนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ตามมาตรา 9(2) และมาตรา 41 กับ มาตรา 42 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ ได้มุ่งให้จัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนมีภารกิจหลัก คือ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยการจัดการศึกษาและจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาให้นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (กรรณิการ์ ประจักษ์พนา, 2557, หน้า 85) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องวัดความสำเร็จ ความสำเร็จ และความสามรถของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้วการบริหารงานวิชาการถือเป็นกระบวนการบริหารที่เป็นหัวใจสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปรับปรุงการเรียน

การสอนตลอดจนการประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 70)

การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารโรงเรียน แต่การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนจะมีคุณภาพดีมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญที่สุด ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะต้องเล็งเห็นความสำคัญของงานวิชาการต้องเข้าใจขอบเขตการดำเนินงาน และภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น เป็นเพียงปัจจัยส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 62) ในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพนั้นจะบรรลุผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ 1) คุณภาพ และ 2) ประสิทธิภาพในการสอนของครู ทั้งสองประการเป็นเรื่องของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเป็นหน่วยทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมีคุณภาพบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 63) ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการ ประสบความสำเร็จ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540, หน้า 74)

จากรายงานผลการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2562 – 2563 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ปัญหาสำคัญ คือ คุณภาพของนักเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น ครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน งบประมาณที่ได้รับอุดหนุน และระบบบริหารจัดการยังไม่ครอบคลุม ทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาด้อยคุณภาพ ซึ่งมีผลทำให้คุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำ ไม่สามารถปฏิบัติงานการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน จากผลการสอบ O – NET จะมีผลการสอบต่ำในบางรายวิชา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2563, หน้า 44) แสดงให้เห็นถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ

จากปัญหาข้างต้น ในการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดความเป็นระบบและมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องนั้น ผู้บริหารควรมุ่งเน้นกระบวนการจัดการในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ดังเช่น กระบวนการควบคุมคุณภาพโดยใช้วัฏจักรบริหารคุณภาพของ Deming ในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับการบริหารและการปฏิบัติ วงจรคุณภาพ Deming เป็นรูปแบบการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องโดยหลักการ ที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจร Deming ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน Plan การกำหนดสาเหตุของปัญหาจากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น Do การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในสวณย่อย Check การตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้างแล้วบ้าง และ Act การยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว (สมศักดิ์สินธุระเวชญ์, 2542; อ้างถึงใน Deming, 2004, p. 21) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อทราบถึงแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ และประเมิน

แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยวงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร และสามารถนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

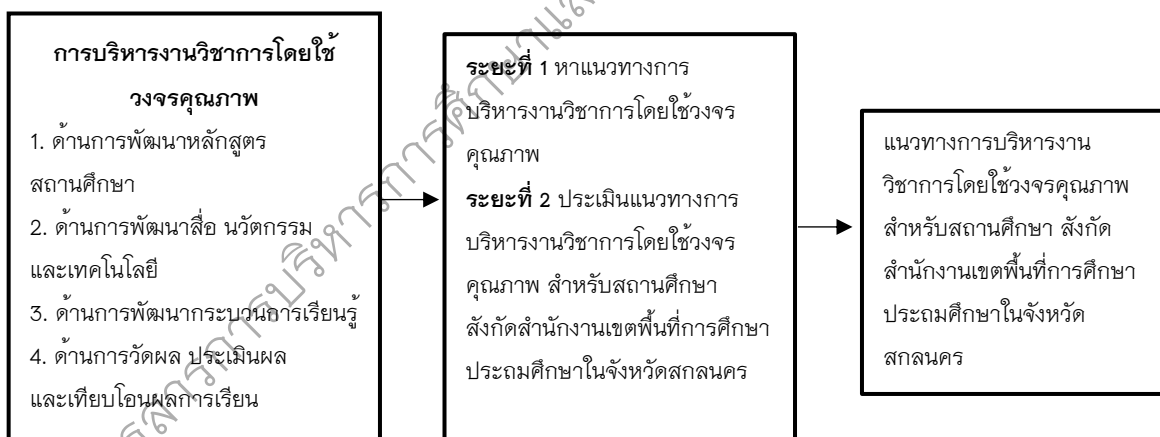
1. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยวงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร
2. การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยวงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยวงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยวงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยวงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ครั้นนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 หาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 9 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน คือ
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Selection) โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1.1 เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดสกลนคร ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

1.1.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาในขณะดำเนินการวิจัยและ

1.1.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า

5 ปี

1.1.4 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา

1.1.5 มีความยินดีเข้าร่วมการวิจัยขณะดำเนินการวิจัย

1.2 ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 เป็นผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือ

1.2.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาในขณะดำเนินการวิจัย

1.2.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2.4 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา และ

1.2.5 มีความยินดีเข้าร่วมการวิจัยขณะดำเนินการวิจัย

1.3 นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการการศึกษา จำนวน 3 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.3.1 เป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารการศึกษา หรือ

1.3.2 เป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร
ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในการนิเทศ มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือ

1.3.3 เป็นนักวิชาการการศึกษา ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ ในการศึกษา
ไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3.4 สำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา

1.3.5 มีผลงานทางการศึกษา ในด้านการบริหารการศึกษา

1.3.6 มีความยินดีเข้าร่วมการวิจัยขณะดำเนินการวิจัย

2. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยนำผลการศึกษการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่ได้จากระยะที่ 1 มาหาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจร

คุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพตามแนวคิดของเดมिंग (Deming in Mycoted, 2004, p. 22)

ระยะที่ 2 การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

1. ขอบเขตผู้ประเมิน

ผู้ประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยนำแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จากระยะที่ 2 มาสร้างเป็นแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมตามแนวทางการประเมินของกัสกี (Guskey, 2000, pp. 60 – 65)

สรุปผลการวิจัย

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มี 4 ด้าน 21 แนวทาง ประกอบด้วย

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่ 1.1) ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตร วิทยุทัศน์ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดเน้นการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ และมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามบริบทของสถานศึกษา จากนั้นนำมาปรับใช้ให้เข้ากับการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล 1.2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพถึงสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่นจากคณะกรรมการสถานศึกษา การประชุมผู้ปกครอง และ SAR ปีที่ผ่านมา 1.3) วิเคราะห์การรายงานผลการปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา วิเคราะห์จากสภาพจริง และข้อมูลของผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน 1.4) ศึกษาวิจัยทัศน เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรแกนกลาง จัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา และ 1.5) ให้ครูศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและบริบทการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ เน้นครูสอนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประชุมคณะครูประจำเดือน เพื่อสะท้อนปัญหาและร่วมกันพิจารณาตามประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

1.2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จำนวน 7 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่

2.1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดในหลักสูตร ในวิเคราะห์ตามบริบทของสถานศึกษา 2.2) วิเคราะห์บริบทและความพร้อมของสถานศึกษา ตลอดจนความชำนาญของครูผู้สอน ครูผู้สอนต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีช่วยสอน ใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอยู่เสมอ 2.3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ แก่คณะครูตามความเหมาะสมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตร ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหา

2.4) ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง ความสนใจการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ว่าสื่อนั้นมีคุณสมบัติที่ช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านใด โดยกรณีเทศชั้นเรียนและประเมินการใช้สื่อของครู 2.5) สื่อและเทคโนโลยีมีความจำเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2.6) จัดหาสื่อสำเร็จรูปและส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม พัฒนางานด้านวิชาการ และจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูและบุคลากรนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และนิเทศ ติดตาม การใช้สื่อการเรียนการสอน และ 2.7) ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน และชั่วโมงที่สอนของครู ทุกกระบวนการตามความเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนรวมถึงชั้นสรุป เพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ

1.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 4 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่ 3.1) ครูต้องวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ครูสอนทุกระดับชั้น ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาด้านการคิด การป้องกันและแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง 3.2) ส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกการอ่านจากห้องสมุด ส่งเสริมทักษะการอ่านในชั่วโมงว่างของนักเรียน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในการเรียนการสอน ตลอดเวลา 3.3) มีการประชุมโดยการมีส่วนร่วม PLC ในการนิเทศชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเพื่อนร่วมงานและของตนเองแบบกัลยาณมิตรและ 3.4) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมอบรมในรูปแบบต่าง ๆ จากหน่วยงานต้นสังกัดและทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับเทคนิค รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 5 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่ 4.1) กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรแกนกลาง และตามบริบทของโรงเรียน 4.2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาในการวัดผลและประเมินผล ครูวางแผนวัด และประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ให้มีการอบรมพัฒนาตนเองในด้านแนวทางการวัดและประเมินผล 4.3) วัดและประเมินผลตามแนวปฏิบัติของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อความชัดเจนโดยมีการวัดและประเมินผล ผู้เรียนที่หลากหลายตามความเหมาะสม 4.4) แต่งตั้งคณะกรรมการการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ จากการวัดและประเมินผลจากผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ พิจารณาการเทียบโอนความรู้โดยเทียบเคียงกับหลักเกณฑ์และวิธีการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน ตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนดว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ เพื่อที่ผู้เรียน จบการศึกษาไปจะได้มีทักษะและความรู้ตรงตามตัวชี้วัดที่กำหนด และ 4.5) พัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล ให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกำหนด ตามระดับชั้นนั้น ๆ โดยครูผู้สอนจะต้องสร้างเครื่องมือที่วัดได้ตามความเหมาะสมครอบคลุมกับทักษะและกระบวนการ ที่ควรเกิดกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

2. ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ครั้งนี้พบประเด็นสำคัญ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร จากการสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างเพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มี 4 ด้าน 21 แนวทาง ได้แก่

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่

1.1) ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตร วิทยุทัศน์ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดเน้นการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ และมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามบริบทของสถานศึกษา จากนั้นนำมาปรับใช้ให้เข้ากับการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล 1.2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพถึงสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่นจากคณะกรรมการสถานศึกษา การประชุมผู้ปกครอง และ SAR ปีที่ผ่านมา 1.3) วิเคราะห์การรายงานผลการปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา วิเคราะห์จากสภาพจริง และข้อมูลของผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน 1.4) ศึกษาวิจัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรแกนกลาง จัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา และ 1.5) ให้ครูศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและบริบทการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ เน้นครูสอนตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประชุมคณะครูประจำเดือน เพื่อสะท้อนปัญหาและร่วมกันพิจารณาตามประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

1.2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จำนวน 7 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่

1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดในหลักสูตร ในวิเคราะห์ตามบริบทของสถานศึกษา 2) วิเคราะห์บริบทและความพร้อมของสถานศึกษา ตลอดจนความชำนาญของครูผู้สอน ครูผู้สอนต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีช่วยสอน ใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอยู่เสมอ 2.3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ แก่คณะครูตามความเหมาะสมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตร ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหา 2.4) ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง ความสนใจการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ว่าสื่อนั้นมีคุณสมบัติที่ช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านใด โดยการนิเทศชั้นเรียนและประเมินการใช้สื่อของครู 2.5) สื่อและเทคโนโลยีมีความจำเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2.6) จัดหาสื่อสำเร็จรูปและส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม พัฒนางานด้านวิชาการ และจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูและบุคลากรนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และนิเทศ ติดตาม การใช้สื่อการเรียนการสอน และ 2.7) ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและชั่วโมงที่สอนของครู ทุกกระบวนการตามความเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนรวมถึงชั้นสรุป เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจ

1.3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำนวน 4 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่ 3.1) ครูต้อง

วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่ครูสอนทุกระดับชั้น ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาด้านการคิด การป้องกันและแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง 3.2) ส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกการอ่านจากห้องสมุด ส่งเสริมทักษะการอ่านในชั่วโมงว่างของนักเรียน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสอดแทรกในการเรียนการสอนตลอดเวลา 3.3) มีการประชุมโดยการมีส่วนร่วม PLC ในการนิเทศชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็น

แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเพื่อนร่วมงานและของตนเองแบบกัลยาณมิตร และ 3.4) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมอบรมในรูปแบบต่าง ๆ จากหน่วยงานต้นสังกัด และทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับเทคนิค รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 5 แนวทาง โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แก่

1) กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรแกนกลาง และตามบริบทของโรงเรียน 2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาในการวัดผลและประเมินผล ครูวางแผนวัดและประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ให้มีการอบรมพัฒนาตนเองในด้านแนวทางการวัดและประเมินผล 3) วัดและประเมินผลตามแนวปฏิบัติของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อความชัดเจนโดยมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลายตามความเหมาะสม 4) แต่งตั้งคณะกรรมการการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากการวัดและประเมินผลจากผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ พิจารณาการเทียบโอนความรู้โดยเทียบเคียงกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน ตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนดว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ เพื่อให้ผู้เรียนจบการศึกษาไปจะได้มีทักษะและความรู้ตรงตามตัวชี้วัดที่กำหนด และ 5) พัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล ให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกำหนดตามระดับชั้นนั้น ๆ โดยครูผู้สอนจะต้องสร้างเครื่องมือที่วัดได้ตามความเหมาะสมครอบคลุมกับทักษะและกระบวนการที่ควรเกิดกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ทุกแนวทางได้รับการยืนยันว่าใช้ได้จากผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการศึกษา

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากได้กำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีการหรือเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผล โดยสื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกเพิ่มพูนทักษะ และประสบการณ์ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการที่ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปเป็นอย่างอื่น ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการ ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ การประเมินผล เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำบางที่ขึ้นอยู่กับวิธีการวัดเพียงอย่างเดียวสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยกระบวนการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม 4) นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม 5) นิเทศการใช้หลักสูตร 6) ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม และ 8) ระดับการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับที่ ชนิดา รักษ์พลเมือง (2545, หน้า 59) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง การนำเอาความรู้หรือระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) มาใช้ประโยชน์ในงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบงานนั้นในทางที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นลงทุนน้อยแต่ได้ผลมาก สอดคล้องกับ รุ่งชัดดาพร เวะชาติ (2550, หน้า 66) ได้กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปเป็นอย่างอื่น เช่น เปลี่ยนจากการไม่รู้เป็นรู้หรือเปลี่ยนจากการไม่ชอบเป็นชอบหรือในทางตรงกันข้าม

จากการไม่ชอบเป็นชอบการเรียนรู้เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากประสบการณ์ตรงที่ได้ที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ก็จะไม่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 3) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการที่นำผลการวัดไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วตัดสินอย่างมีคุณธรรมว่า สิ่งนั้นดีหรือเลว เก่งหรือไม่เก่ง ผ่านหรือไม่ผ่าน ในการประเมินผลนั้นก็แบ่งเป็น 2 อย่าง คือ การประเมินผลย่อย และการประเมินผลรวม

2. ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครบถ้วนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านกระบวนการในการวิเคราะห์ สภาพที่คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวง สุวรรณเกิดผล (2550, หน้า 74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข้เกรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข้เกรา เขต 2 โดยรวมและรายใดทุกด้านอยู่ในระดับมาก ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข้เกรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ เอื้อทิพย์ สีเหนียง (2552, หน้า 132) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลประเมินผล เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี มีดังนี้ มีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน เสนอแนะ ดำเนินการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังสอดคล้องกับ กัมพล ชันทะวงษ์ (2555, หน้า 105) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและ 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จำนวน 7 แนวทาง 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 4 แนวทาง และ 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 5 แนวทาง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ไปปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ในสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 แนวทาง 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จำนวน 7 แนวทาง 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 4 แนวทาง และ 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 5 แนวทาง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำแนวทางเหล่านี้ไปศึกษาผลการใช้และพัฒนาเป็นรูปแบบทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เมธิทิปส์.
- กรรณิการ์ ประจักษ์พนา. (2557). *ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ท – เชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัมพล ชันทะวงษ์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2545). *สังคมวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวง สุวรรณเกิดผล. (2550). *สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- _____. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนงาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2563). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ปีการศึกษา 2563*. 10 พฤษภาคม 2565.
- สมศักดิ์ ลินธุระเวชย์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *การวางแผนการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอื้องทิพย์ สีเหนียง. (2552). *การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Deming, E. W. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology.
- Deming in Mycoted. (2004). *Out of the Crisis*. U.S.A.: MIT center for Advanced Engineering Study.
- Guskey. (2000). *Evaluating professional development*. CA: Corwin.